

**CONCEPTUL
PROGRAMULUI DE DEZVOLTARE A DIPLOMAȚIEI ECONOMICE
pentru perioada 2024-2028**

1.	Denumirea documentului
	Programului de Dezvoltare a Diplomației Economice pentru perioada 2024-2028 (în continuare Program)
2.	Tipul documentului de politici publice care se propune a fi elaborat
	Documentul de politici publice care urmează a fi elaborat de Ministerul Economiei în colaborare cu Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene și instituțiile conexe, va constitui un Program pe termen mediu – de 5 ani, care va descrie direcțiile prioritare de intervenții și resursele necesare pentru soluționarea problemelor identificate întru atingerea obiectivelor de dezvoltare a diplomației economice pentru Republica Moldova și va descrie impactul așteptat asupra bunăstării economice a cetățenilor și agenților economici din Republica Moldova. Programul va fi elaborat în corespundere cu prevederile Hotărârii Guvernului (HG) nr.386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și va viza două domenii de activitate a Guvernului – 1) economie și 2) afaceri externe și integrare europeană, stabilite prin Legea nr.136/2017 cu privire la Guvern. Domeniul principal de intervenție: Economie. Domeniile conexe intervențiilor planificate în noul document de politici publice: Relații economice internaționale; Afaceri externe. Subdomeniile conexe intervențiilor planificate în noul document de politici publice: Dezvoltarea IMM; Industrializare; Industria tehnologiei informației și a ecosistemului pentru inovare digitală; Diaspora.
3.	Problema care urmează a fi abordată
	Diplomația economică reprezintă un domeniu esențial al politicii externe de eficiența căreia depinde realizarea și promovarea intereselor economice naționale în afara țării. Drept consecință a multiplelor provocări sistemice și de natură conjuncturală, Republica Moldova nu a reușit, de la proclamarea independenței, să își dezvolte pe deplin o platformă durabilă de confirmare și promovare a intereselor economice ale țării la nivel internațional, diplomația economică rămânând un domeniu cu un potențial încă nevalorificat. Din cauza lipsei îndelungate a unei viziuni comune la nivel de stat și a voinței politice, suprapuse cu abordarea reactivă a problemelor sistemice, situația s-a agravat în ultimii ani. Pe lângă șirul de provocări mondiale precum criza pandemică, criza energetică, presiunile inflaționiste și conflictul militar din Ucraina, Republica Moldova se confruntă cu probleme majore dintre care lipsa forței de muncă, instabilitate politică, constrângeri bugetare, insuficiența fondurilor de finanțare etc. Printre cauzele care conturează profilul actual nedefinit al diplomației economice naționale menționăm:

1. Lipsa abordării strategice a diplomației economice naționale, a unui cadru legislativ, regulatoriu și instituțional coerent și clar adaptat contextului actual.

În primele decenii ale independenței, Republica Moldova nu a pus accent pe asigurarea promovării consistente a intereselor economice pe arena internațională, totuși în ultimii 5 ani au avut loc progrese considerabile.

La fază incipientă, suportul legislativ al acțiunilor de implementare a politicii economice externe au fost asigurate de câteva acte normative de bază o bună parte fiind aprobate acum mai bine de zece ani (sau modificate nesemnificativ):

- **Legea Nr. 761 din 27.12.2001 cu privire la serviciul diplomatic**¹, care stabilește activitățile de bază ale diplomației moldovenești cu modificările și completările ulterioare;
- **Hotărârea Guvernului nr. 1369 din 07.12.2001**² „Pentru aprobarea Regulamentului privind birourile (secțiile) comercial-economice în cadrul misiunilor diplomatice ale Republicii Moldova peste hotare” (abrogată ulterior în 2017 prin **Hotărârea Guvernului nr. 413 din 09.06.2017** pentru aprobarea Regulamentului privind birourile (secțiile) comercial-economice în cadrul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale Republicii Moldova peste hotare);³
- **Regulamentul privind activitatea misiunilor diplomatice** ale Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 744/2007⁴, care face referință comprehensivă la sarcinile misiunii de apărare și promovare a intereselor economice ale Republicii Moldova (abrogată ulterior în 2017);⁵
- **Hotărârea Guvernului nr. 182 din 16.03.2010**⁶ cu privire la aprobarea structurilor, efectivelor de personal și indemnizațiilor de funcție în valută străină ale instituțiilor serviciului diplomatic al Republicii Moldova peste hotare;
- **Hotărârea Guvernului nr. 630 din 22.08.2011** „Pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, structurii și efectivului-limită ale aparatului central al acestuia”⁷ cu modificările și completările ulterioare, care reprezintă o referință la elaborarea, fundamentarea și realizarea politicii economice și comerciale ale Republicii Moldova (abrogată ulterior în 2017)⁸;

Actele normative de bază enumerate mai sus stabilesc cadrul juridic privind organizarea și funcționarea instituțiilor serviciului diplomatic al Republicii Moldova ca parte a serviciului public. Astfel, conform art.3 al **Legii cu privire la serviciul diplomatic, implementarea**

¹ Lege Nr. 761 din 27-12-2001 cu privire la serviciul diplomatic https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=107826&lang=ro

² Hotărâre Nr. 1369 din 07-12-2001 pentru aprobarea Regulamentului privind reprezentanțele comercial-economice în cadrul misiunilor diplomatice ale Republicii Moldova peste hotare https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=44464&lang=ro#

³ Hotărâre de Guvern Nr. 413 din 09.06.2017 pentru aprobarea Regulamentului privind birourile (secțiile) comercial-economice în cadrul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale Republicii Moldova peste hotare https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=100648&lang=ro

⁴ Hotărâre de Guvern Nr. 744 din 29-06-2007 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea misiunilor diplomatice ale Republicii Moldova https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=31501&lang=ro

⁵ prin Hotărârea de Guvern cu Nr. 697 din 30-08-2017 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=115496&lang=ro

⁶ Hotărârea Guvernului Nr. 182 din 16.03.2010 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=23270&lang=ro

⁷ Hotărârea Guvernului nr. 630 din 22 august 2011 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=19913&lang=ro

⁸ Abrogat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova nr. 697, 30.08.2017. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=115496&lang=ro

diplomației economice îi revine serviciului diplomatic, format din totalitatea instituțiilor diplomatice și consulare care asigură realizarea politicii externe a Republicii Moldova, participarea la promovarea intereselor economice ale acesteia prin dezvoltarea armonioasă a relațiilor bilaterale și multilaterale economice cu alte state și organizațiile internaționale, promovarea unei imagini favorabile a Republicii Moldova peste hotare, etc.

Ulterior, drept răspuns la necesitatea sporii rolului diplomației economice în promovarea intereselor țării în contextul extinderii proceselor integraționiste și creșterii concurenței pe piața mondială, aprobarea și implementarea consecutivă a **Strategiilor de atragere a investițiilor și promovare a exporturilor din 2006-2015⁹, apoi și 2016-2020¹⁰**, a urmat o serie de acțiuni privind actualizarea cadrului normativ de organizare și funcționare conex domeniului diplomației economice.

Pentru a asigura suportul conceptual și trasate direcțiile de acțiuni, responsabilitățile instituționale, mecanismele și instrumentele de implementare a diplomației economice coerente a fost realizat **un prim pas** privind fundamentarea unui nou concept a cadrului instituțional și al mecanismelor de lucru, drept urmare a adoptării **Ordinului comun¹¹** din februarie 2017 **între instituțiile-cheie** în promovarea intereselor economice pe plan internațional și anume Ministerul Economiei, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene și Organizația de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din Moldova (MIEPO).¹² Astfel, a fost constituit Grupul de lucru interinstituțional pentru consolidarea eforturilor de elaborare, coordonare și monitorizare a implementării **Regulamentului¹³** privind activitatea acestor subdiviziuni, perfecționarea mecanismului interinstituțional, redinamizarea activității birourile (secțiile) comercial-economice, inclusiv consolidarea eforturilor în vederea realizării priorităților diplomației economice, sporirea eficienței activităților și fortificarea capacităților instituționale în domeniul atragerii investițiilor și promovării exporturilor. Membrii GL sunt reprezentanții ME, MAEIE și AI, unele aspecte sunt coordonate cu Misiunile Diplomatice și Oficiile Consulare ale Republicii Moldova (MDOC).

Într-un final, realizarea propriu-zisă a obiectivelor le revine nemijlocit Birourilor comercial-economice (BCE) din cadrul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare, și anume:

1. promovarea schimburilor comerciale, prioritare fiind exporturile;
2. atragerea investițiilor străine și facilitarea transferului de tehnologii în economia națională;

⁹ HG nr. 511 din 25.04.2016 „Cu privire la aprobarea Strategiei naționale de atragere a investițiilor și promovare a exporturilor pentru anii 2016 – 2020” (SNAIPE) https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=92287&lang=ro

¹⁰ Hotărâre de Guvern nr. 511 din 25.04.2016 „Cu privire la aprobarea Strategiei naționale de atragere a investițiilor și promovare a exporturilor pentru anii 2016 – 2020”

¹¹ Ordin Comun nr. 144-b-12 din 20 februarie 2017 cu privire la realizarea priorităților diplomației economice, optimizarea și eficientizarea activității birourilor (secțiilor) comercial-economice în cadrul misiunilor diplomatice ale Republicii Moldova peste hotare, precum și interacțiunea acestora cu autoritățile publice

¹² În anul 2018, Organizația de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din Moldova (MIEPO) a fost reorganizată în Agenția de Investiții, devenind autoritate publică centrală subordonată Prim-Ministrului, incorporând în componența sa și Agenția Turismului.

¹³ Hotărâre de Guvern Nr. 413 din 09.06.2017 pentru aprobarea Regulamentului privind birourile (secțiile) comercial-economice în cadrul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale Republicii Moldova peste hotare https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=100648&lang=ro

3. dezvoltarea colaborării cu organizațiile economice internaționale, cu sediul în statul de reședință și în statele de acreditare prin cumul;
4. promovarea cooperării în domeniul turismului.

Astăzi, Republica Moldova dispune de 42 misiuni diplomatice și oficii consulare (MDOC). În 15 dintre acestea (sau 35.7% din totalul MDOC) există BCE-uri, în care activează 19 atașați economici după cum urmează:

- Ambasada Republicii Moldova în Belarus (un atașat economic)
- Ambasada Republicii Moldova în Emiratele Arabe Unite (un atașat economic)
- Ambasada Republicii Moldova în Federația Rusă (3 atașați economici)
- Ambasada Republicii Moldova în Republica Italiană (un atașat economic)
- Ambasada Republicii Moldova în Republica Populară Chineză (un atașat economic),
- Ambasada Republicii Moldova în Republica Polonă (un atașat economic)
- Ambasada Republicii Moldova în România (un atașat economic)
- Ambasada Republicii Moldova în Turcia (3 atașați economici)
- Ambasada Republicii Moldova în Ucraina (un atașat economic)
- Ambasada Republicii Moldova în Austria (un atașat economic)
- Ambasada Republicii Moldova în Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (un atașat economic)
- Ambasada Republicii Moldova în Republica Franceză (un atașat economic)
- Consulatul General al Republicii Moldova la Frankfurt pe Main (un atașat economic)
- Misiunea Republicii Moldova pe lângă Uniunea Europeană (un atașat economic)
- Reprezentanța Republicii Moldova pe lângă OMC (un atașat economic)

În urma studiului realizat în luna mai curent “*Modelul de Dezvoltare a Diplomației Economice pentru Moldova*”¹⁴ prin interviuarea funcționarilor delegați din ME, MAEIE, AI și alte părți interesate, a fost evidențiată o nevoie urgentă de regândire și actualizare a modelului de diplomație economică a Republicii Moldova, în contextul mediului economic și geopolitic internațional dificil. În special, problema majoră în acest moment cu prioritatea zero de conceptualizare a unui model consecvent reprezintă **lipsa abordării strategice și sistemice în dezvoltarea și funcționarea diplomației economice**. Drept consecință, excluderea unor criterii de prioritizare strategică conduc la adoptarea unor decizii conjuncturale, care deși sunt raționale din punct de vedere financiar sunt lipsite de coerență, consecvență și sinergie.

La moment, nu există o **strategie comună** care să ofere îndrumări și direcții pentru instituțiile și membrii personalului implicați în diplomația economică. În acest context, opiniile personalului chestionat au variat substanțial privind prioritizarea direcțiilor și măsurilor de intervenție, obiectivelor strategice, sarcinilor propuse, activităților relevante și a piețelor cu înalt potențial de valorificare.

¹⁴ “Economic Diplomacy Development Model for Moldova”, elaborated by Bjoern Vogler on behalf of BE Berlin Economics GmbH, Chișinău, Mai, 2022 p.3

În comparație cu alte țări (prezentat în studiul menționat), modelul organizațional al diplomației economice moldovenești integrează un spectru restrâns de părți implicate, fiind lipsit de formula managementului consolidat al parteneriatului strategic. Aceasta se referă la parteneri atât din Republica Moldova (de exemplu, alte ministere, agenții, camere de comerț și asociații), cât și din străinătate (de exemplu, implicarea consulilor onorifici și a membrilor diasporei). După cum au confirmat interviurile, în special potențialul consulilor onorifici nu este valorificat. În același timp, majoritatea respondenților au exprimat opinia că în comparație cu alte țări precum Armenia sau Israel – potențialul de a implica diaspora Moldovei în măsurile de diplomatie economică este destul de limitat având în vedere caracteristicile structurale ale diasporei.

2. Lipsa unui mecanism explicit de organizare, planificare, raportare și monitorizare a activităților BCE-urilor și a părților interesate conexe

Lipsa unei viziuni sistemice pe termen mediu și lung expusă clar într-o Strategie umbrelă, SNAIPE și a unui Program intersectorial (ex. Programul propus), asociată cu implementarea inconsecventă, periclitează dezvoltarea armonioasă a diplomației economice.

Până în prezent, Republica Moldova nu a reușit să dezvolte un sistem operațional lucrativ și eficient de colaborare, coordonare și aliniere a obiectivelor specifice, sarcinilor concrete și activităților întreprinse de părțile implicate în promovarea intereselor sale economice externe. Acest mecanism nu poate fi transpus într-o serie specifică de regulamente și instrucțiuni replicate din experiența altor state, reieșind din modele de diplomatie economice diferite, nivel de dezvoltare, direcții prioritare de dezvoltare și context național. Pe de altă parte, identificarea unui model potrivit Republicii Moldova prin compilarea unor elemente ale mecanismului de lucru consolidate din bunele practici în domeniu și racordate la contextul diplomației economice naționale, ar putea compune o formulă de canalizare rapidă și eficientă a resurselor pentru transformarea în oportunități reale, doar în baza unui parteneriat strategic al părților implicate și doar prin delimitarea clară a modului de implicare și rezultatelor așteptate.

În acest sens, Republica Moldova a întreprins încercări de stabilire a mecanismului de cooperare intersectorial prin implementarea Regulamentului privind birourile (secțiile) comercial-economice în cadrul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale Republicii Moldova peste hotare (2017). Pe parcursul celor 5 ani au fost realizate un sir de îmbunătățiri operaționale și elemente de bună practică, care nu pot fi neglijate, printre acestea:

- Lansarea unui sistem CRM comun cu asistență GIZ;
- Organizarea întâlnirilor regulate cu reprezentanții BCE-urilor pentru coordonarea activităților curente;
- Elaborarea unor recomandări de bază și măsurilor de consolidare a capacităților, de ex. familiarizarea atașatilor comerciali nou numiți cu cadrul instituțional din Moldova, elaborarea Ghidului Atașatului Economic din Republica Moldova (2018);
- Implementarea măsurilor de promovare proactive și direcționate (de exemplu, participarea la târguri comerciale și organizarea de evenimente specifice grupului țintă

în colaborare cu intermediari, pentru a construi relații cu clienții potențiali investitori și cumpărători).

- Semnarea **Ordinului comun MAEIE-MEI** cu privire la aprobarea indicatorilor de performanță individualizați pentru evaluarea activității BCE-urilor din cadrul MDOC (13.08.2018).
- Semnarea **Ordinului nr.199 din 16.10.2020** cu privire la regulamentul de selectare a funcționarului public pentru detașare în cadrul Biroului (secției) comercial-economic(e) a misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale Republicii Moldova peste hotare (11.11.2020).

În ciuda acestor îmbunătățiri și a eforturilor Grupului de Lucru, mecanismul de conlucrare nu este adaptat în totalitate, astfel încât să asigure promovarea eficientă pe plan internațional și sporirea continuă a excelenței operaționale și a sistemului de raportare și monitorizare.

Mai cu seamă, documentele remarcate anterior, precum regulamentul de funcționare și Ordinul comun privind instituirea GL, dar și metodele combinate cu instrumentarul de lucru nu au fost actualizate conform necesităților curente derivate din schimbările contextuale, inclusiv acordarea statutului de țară candidată de aderare la UE.

Studiul¹⁵ efectuat relevă clar necesitatea sporirii eficienței diplomației economice a Republicii Moldova. Conform interviurilor, până în prezent nu s-a reușit de a lua o decizie unanimă privind direcția comună, iar obiectivele strategice comune și indicatorii de performanță pentru BCE-uri și MDOC nu sunt prezentate explicit pe dimensiunea economică. În prezent MAEIE elaborează indicatori de performanță pentru MDOC care includ tangențial și performanța în domeniul diplomației economice. Într-o astfel de situație, este dificil de măsurat performanța și de asigurat o abordare comună a implementării sistematice, care este critică pentru succesul activităților de diplomație economică. Sarcini precum investițiile și promovarea exporturilor se bazează pe continuitate și relații personale cu potențialii investitori, cumpărători și intermediari. Actualmente, atașatii comerciali dedică doar o parte din timp pentru activitățile conexe diplomației economice și sunt nevoiți să preia sarcini suplimentare în afara domeniului lor inițial de responsabilitate. Concentrarea și intensitatea activităților de diplomație economică variază puternic între diferitele BCE-uri, în funcție și într-o măsură considerabilă de prioritățile șefilor de misiune.

Trebuie remarcat faptul că modelele de diplomație economică se confruntă de obicei într-o anumită măsură cu provocări legate de linii de raportare duale. Aceste provocări sunt înrădăcinate în interrelațiile puternice atât cu politica economică, cât și cu politica externă și structurile instituționale corespunzătoare. Atenuarea acestor provocări necesită, pe de o parte, un cadru strategic comun cu sarcini și obiective clar definite și, pe de altă parte, mecanisme și capacități adecvate pentru cooperare și coordonare interorganizațională.

Reieșind din cele expuse mai sus și diferențele dintre atribuțiile îndeplinite nemijlocit pe domeniul diplomație economică de atașatii BCE-urilor și MDOC, indicatorii de performanță

¹⁵ “Economic Diplomacy Development Model for Moldova”, elaborated by Bjoern Vogler on behalf of BE Berlin Economics GmbH, Chișinău, Mai, 2022 p.3-4

urmează a fi delimitați prin prisma obiectivelor și activităților specifice, a timpului și bugetului dedicat, în același timp asigurând disponibilitatea, calitatea și comparabilitatea datelor și a continuității întregului proces de raportarea și monitorizare.

O bună parte a modelului de diplomatie economică din Republica Moldova este dependent de resursele și capacitățile limitate (de exemplu, lipsa unei abordări strategice și sistematice, coordonarea interorganizațională limitată). În acest context, este de asemenea nevoie de perfecționarea procesului de selecție, de pregătirea și formarea continuă a atașatilor. Ministerul Economiei selectează atașatii, de obicei, din rândul angajaților instituției, ulterior expediind propunerea de detașare în adresa MAEIE, aceasta fiind însoțită de un aviz al SIS-ului conform art. 21- 22, Regulamentului¹⁶.

- 3. Lipsa resurselor financiare și umane** constituie o altă provocare majoră pentru implementarea unei abordări strategice și sistematice. Atât ME, cât și MAEIE au capacități limitate de planificare strategică, monitorizare și coordonare având un număr mare de posturi neocupate. Același situație este valabilă și pentru Agenția de Investiții în ceea ce privește furnizarea serviciilor de sprijin necesare implementării. Rețeaua BCE-uri se confruntă și cu provocări în ceea ce privește capacitățile limitate și resursele financiare la nivel operativ. BCE-urile nu au buget propriu pentru sarcini conexe diplomatiei economice. În unele cazuri, activitățile planificate precum participarea la târguri și evenimente comerciale sau vizite la companii care implică cheltuieli de călătorie nu au putut fi realizate din cauza lipsei de finanțare.

Actualul model de diplomatie economică nu alocă și nu aliniază suficient de clar sarcinile, responsabilitățile și bugetele necesare. În timp ce sunt detașați de ME, atașatii comerciali sunt integrați în structurile MDOC, fiind subordonați șefilor MDOC. Resursele financiare sunt alocate din bugetul MAEIE.

Insuficiența cadrelor este o problemă majoră resimțită în toate subdiviziunile responsabile într-un mod sau altul de promovarea intereselor economice în afara țării. ME dispune de un efectiv limitat de funcționari publici responsabil de acest domeniu, MAEIE-ul de doar doi colaboratori în cadrul Serviciului diplomatie economică, ceea ce nu poate asigura eficiență în planificarea, organizarea și monitorizarea activității atașatilor și instituțiilor de resort. Suplimentar, în AI, doar o persoană este responsabilă pentru promovarea investițiilor și respectiv un angajat pentru promovarea exporturilor.

Toate acestea sunt asociate cu problema tuturor instituțiilor din Republica Moldova și anume dificultatea în atragere a noilor angajați și fluctuația cadrelor, datorată volumului mare de lucru, responsabilităților neclare și remunerării modeste, ceea ce se resimte prin declanșarea dificultăților legate de memoria instituțională.

Din motivul lipsei unei abordări strategice și sistematice, a deficiențelor în configurația organizațională și ineficienței în principale procese operaționale, asociate cu constrângerile pe partea de resurselor și capacităților, în prezent, Republica Moldova nu valorifică pe deplin

¹⁶ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=100648&lang=ro

potențialul diplomației economice. Domeniul necesită un Program strategic pentru a asigura alocarea resurselor în mod eficient, asumând totalitatea costuri aferente pregătirii și consolidării echipelor din cadrul subdiviziunilor conexe și activităților specifice.

Deși, o caracteristică fundamentală a politicii de dezvoltare a diplomației economice este abordarea intersectorială în sensul asigurării conceptului de sinergie, în cadrului normativ în vigoare lipsesc prevederile specifice care ar reglementa modul de coordonare și sintetizare a acțiunilor, la nivel de documente strategice sau operaționale care vizează expres domeniul diplomației economice.

Beneficiile estimate care vor fi obținute ca urmare a implementării Programului vor fi următoarele:

- Crearea condițiilor pentru dezvoltarea și eficiența diplomației economice;
- Consolidarea cadrului instituțional în domeniu pentru asigurarea implementării măsurilor necesare din diverse domenii adiacente cu impact asupra diplomației economice;
- Atragerea și sporirea capacităților și aptitudinilor personalului implicat în realizarea obiectivelor economice ale Republicii Moldova în străinătate.

4. Scopul elaborării documentului de politici publice

Scopul elaborării Programului constă în relansarea diplomației economice a Republicii Moldova, drept mecanism de implementare coeziv și eficient de sprijinire și stimulare a creșterii economice, prin consolidarea unui cadru de politici intersectoriale funcțional, capabil să valorifice pe deplin potențialul de atragere a investițiilor, promovarea turismului și a exportului de servicii și produse autohtone cu valoare adăugată înaltă. Suplimentar, documentul își propune dezvoltarea unui cadru de politici intersectoriale care va susține sinergia și cooperarea sistemică a tuturor părților implicate în asigurarea dezvoltării diplomației economice a Republicii Moldova prin creșterea eficienței și impactului acesteia.

Reanimarea dinamismului economic pe plan internațional poate fi realizată doar prin relansarea diplomației economice în topul priorităților politicii externe moldovenești. Astfel, Programul va reprezenta o etapă nouă de planificare a acțiunilor pe termen mediu pentru îmbunătățirea calității realizării obiectivelor economice ale Republicii Moldova în străinătate și creșterii potențialului companiilor autohtone pentru export și internaționalizare.

Pentru moment, în Republica Moldova nu a fost dezvoltat niciun document de politici dedicat diplomației economice, elaborarea Programului fiind o etapă importantă în consolidarea eforturilor naționale pentru acest domeniu.

Principalele *motive* ce justifică necesitatea elaborării unui nou document de politici publice în domeniul diplomației economice sunt:

- Necesitatea sporirii calității reprezentării intereselor Republicii Moldova în afara țării cu scopul de atragere a investițiilor și promovarea exportului și internaționalizării;
- Impactul major al relațiilor economice internaționale asupra creșterii competitivității economice a țării;

- Asigurarea cadrului de politici pe termen mediu în domeniul diplomației economice.

Astfel, **viziunea generală a Programului** constă în asigurarea unui sistem de diplomație economică eficient, flexibil și care va răspunde necesităților economice actuale și de viitor.

Obiectivul general al Programului este de a relansa diplomația economică a Republicii Moldova prin consolidarea ecosistemului și sporirea calității și eficienței activităților pe domeniul diplomației economice în cadrul BCE, MDOC și altor instituții implicate în promovarea intereselor economice ale Republicii Moldova în afara țării.

Programul va asigura realizarea următoarelor **obiective specifice**¹⁷:

1. *Consolidarea coerenței și interconectivității cadrului legislativ, normativ și instituțional de organizare și funcționare a ecosistemului diplomației economice moldovenești;*
2. *Sporirea eficienței operaționale și asigurarea performanței activităților birourilor comercial-economice, MDOC și a întregului ecosistem, inclusiv prin stabilirea obiectivelor clare de performanță, schimbul eficient și consecvent de informații, fundamentarea cunoștințelor și dezvoltarea capacităților personalului;*
3. *Alinierea necesarului de resurse și a posibilităților de finanțare la activitățile corespunzătoare obiectivelor stabilite și măsurilor care urmează a fi întreprinse pentru atingerea lor.*

5. Concordanța cu Strategia națională de dezvoltare și angajamentele internaționale

În 2015, Republica Moldova și-a declarat angajamentul pentru implementarea Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030 prin adoptarea Declarației Summit-ului privind Dezvoltarea Durabilă, împreună cu alte 192 de state membre ale ONU. Agenda își propune să contribuie la accelerarea realizării Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului, scopul principal fiind eradicarea sărăciei până în anul 2030 și de a asigura o dezvoltare durabilă în întreaga lume. La scurt timp după aceasta, Guvernul Republicii Moldova a constituit Consiliul Național de Coordonare pentru Dezvoltare Durabilă în vederea implementării la nivel național a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD), regăsindu-se și în Strategiei națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”¹⁸.

În acest context, Programul se va alinia la **Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030**, identificându-se contribuțiile necesare la atingerea, în special, a:

- **Obiectivului de dezvoltare durabilă (în continuare - ODD) 16:** Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile, având ca ținte:

¹⁷ În Program aceste obiective specifice vor fi dezvoltate și formulate cu utilizarea criteriului SMART.

¹⁸ <https://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/6209/language/ro-RO/Default.aspx>

- dezvoltarea instituțiilor eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile (ținta 16.6);
- asigurarea procesului decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile (ținta 16.7);
- extinderea și consolidarea participării țărilor în curs de dezvoltare în instituțiile de guvernare globală (ținta 16.8).
- **ODD 9:** Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației, având ca ținta:
 - creșterea accesului întreprinderilor mici industriale și de altă natură, în special din țările în curs de dezvoltare, la servicii financiare, inclusiv la credite accesibile, și integrarea acestora în lanțuri valorice și piețe externe (ținta 9.3).

Programul propus spre elaborare va sprijini transpunerea cu exactitate a direcțiilor prioritare trasate în Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” (aprobată pe 17.11.2022), documentul de viziune strategică pe termen lung care indică direcțiile de dezvoltare durabilă a țării în următorii șapte ani și care adaptează prioritățile, obiectivele, indicatorii și țintele angajamentelor internaționale asumate de către Republica Moldova la contextul național, în special Acordul de Asociere dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, și angajamentele care derivă din statutul de țară-candidat pentru aderarea la UE, inclusiv Agenda de dezvoltare durabilă 2030. Prin urmare, SND reprezintă vectorul de referință pentru toate documentele de politici la nivel național, regional și local. Astfel, Programul va descrie și detalia măsurile și acțiunile care urmează a fi implementate pe termen scurt și mediu, reflectând obiectivele asumate în SND „Moldova Europeană 2030” și angajamente internaționale asumate de țara noastră conform Acordului de Asociere la UE și ale celor care derivă din statutul de țară candidat pentru aderarea la UE, inclusiv contribuția Republicii Moldova la realizarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă.

Noul Program național propus este ancorat în Obiectivele specifice pe care le propune SND pentru orizontul anului 2030 și are în vedere o serie de ținte naționale

Obiective specifice SND „Moldova 2030”		Ținte strategice atingerea cărora va fi susținute de Program
Obiectivul specific 1.1.	<i>Creșterea accelerată a productivității muncii</i>	▪ implementarea politicilor orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul, creativitatea și inovația și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare (ODD 8.3); ▪ stimularea creșterii productivității prin diversificare, modernizare tehnologică și inovație (ODD 8.2);
Obiectivul specific 1.2.	<i>Dezvoltarea oportunităților pentru inovații și antreprenoriat.</i>	

Obiectivul specific 4.2.	<i>Punerea în valoare a patrimoniului, tradițiilor și diversității culturale.</i>	Elaborarea și implementarea politicilor pentru promovarea turismului durabil, care facilitează crearea de parteneriate public-private, dezvoltă capacitățile instituționale în domeniu ale autorităților publice locale, respectiv care creează locuri de muncă și promovează cultura și produsele locale (ODD 8.9).
Obiectivul specific 7.1.	<i>Edificarea unei administrații publice integre, responsabile, eficiente, transparente și deschise participării cetățenilor în procesele de luare a deciziilor.</i>	- Dezvoltarea eficienței, responsabilității și transparenței instituțiilor la toate nivelurile (ODD 16.6). - Asigurarea procesului decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile (ODD 16.7).
Obiectivul specific 7.3.	<i>Integrarea științei, tehnologiilor și datelor în procesul de guvernare.</i>	

Programul va contribui direct la implementarea următoarelor direcții de politici și intervenții prioritare propuse în **Strategia Națională de Dezvoltare (SND) Moldova 2030**¹⁹:

5.2 Reforma administrației publice

- Asigurarea unui proces decizional transparent, receptiv, incluziv, participativ, reprezentativ și eficient la toate nivelurile (O7.1).
- Asigurarea unui mecanism clar de punere în aplicare a deciziilor conform principiilor subsidiarității și de monitorizare a implementării acestora (O7.1).
- Implementarea sistemelor de monitorizare a activității autorităților publice de către cetățeni, inclusiv mecanisme de raportare a gradului de satisfacție a cetățenilor față de serviciile oferite și informația acordată (O7.1).
- Reformarea sistemului de angajare și dezvoltare profesională a funcționarilor publici de toate nivelurile, de monitorizare și evaluare a performanței, de responsabilizare a acestora, concomitent cu regândirea sistemului de salarizare și motivare (O7.1).

5.3 Transformarea electronică a guvernării, societății și economiei

- Promovarea digitalizării plenare a serviciilor publice (O1.1, O1.2, O2.2, O7.1, O7.2, O8.3).
- Promovarea principiilor transparenței, trasabilității datelor deschise și a informațiilor oficiale, receptivității autorităților/instituțiilor publice la solicitările cetățenilor și mediului de afaceri (O7.2).
- Digitalizarea plenară a proceselor administrative în administrația publică la nivel central și local, excluderea hârtiei din circuitul documentelor și emiterea documentelor fizice doar la solicitarea explicită a solicitantului (O1.1, O1.2, O2.2, O7.1, O7.2, O8.3).

5.4 Politici și management în domeniul bugetar-fiscal

- Fortificarea capacităților de prognoză și planificare macrofinanciară (O7.1).

5.7 Susținerea și implicarea diasporei

- Promovarea transferului de cunoștințe și de competențe ale diasporei și migranților prin constituirea parteneriatelor dintre autoritățile publice centrale, autoritățile publice locale, comunități, diasporă și asociațiile de băștinași (O7.1).

¹⁹ <https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/subiect-06-nu-659-cs-2022.pdf>

- Implementarea instrumentelor și mecanismelor digitale de implicare a cetățenilor din diasporă în participare publică și civică (O7.1).

5.8 *Cultură și politici culturale*

- Dezvoltarea și diversificarea produsului turistic național (agroturismul, ecoturismul, turismul rural, vitivinicol, gastronomic și cultural), consolidarea rolului comunităților locale și implicarea diasporei (O1.2, O4.1-O4.3, O7.1, O7.3, O9.1).
- Consolidarea brandului turistic de țară și continuarea activităților de promovare în piețele-țintă sursă (O1.2, O4.1-O4.3, O7.1, O7.3, O9.1).
- Susținerea activă a internaționalizării sectorului cultural și creativ, inclusiv prin valorificarea capacităților și prezenței diasporei (O4.1-O4.3).

5.9 *Politici și management în domeniul macroeconomic și de dezvoltare a economiei*

- Minimizarea poverii de reglementare asupra mediului de afaceri prin simplificarea procedurilor, reglementărilor și proceselor în cadrul instituțiilor de stat pentru a micșora costurile indirecte pe care mediul de afaceri le suportă (O1.1-O1.3, O2.3, O7.1, O8.3)

5.10 *Susținerea dezvoltării antreprenoriatului*

- Dezvoltarea unui cadru normativ favorabil mediului de afaceri, inclusiv pentru stimularea creării IMM-urilor (O1.1-1.3, O2.3, O7.1, O7.2, O8.3);
- Consolidarea culturii și capacităților antreprenoriale (O1.1-1.3, O2.4, O3.3, O4.3, O7.1, O7.2)
- Îmbunătățirea competitivității și accesului la piețe de desfacere (O1.2, O7.1, O8.3, O9.1, O9.2);
- Facilitarea transferului de tehnologii și inovații (O1.1, O1.2, O7.3).

5.12 *Promovarea oportunităților investiționale:*

- Crearea unui climat investițional caracterizat de reguli clare și transparente și predictibile, inclusiv prin: consultarea, din timp, a noilor reglementări cu mediul de afaceri (O1.1-O1.3).
- Consolidarea capacităților autorităților publice de a promova oportunitățile investiționale și dezvoltarea unei diplomații economice eficiente și sustenabile (O1.2, O7.1).
- Dezvoltarea pieței de capital și sporirea varietății, accesibilității și calității instrumentelor de finanțare, inclusiv prin organizarea anuală împreună cu România a forumurilor investiționale (O1.1-O1.3).
- Dezvoltarea politicilor, programelor și a instrumentelor financiare inovative pentru canalizarea remitențelor și economiilor emigranților în finanțarea investițiilor private și de infrastructură publică (O1.2, O2.1-O2.4).
- Identificarea sectoarelor prioritare pentru investițiile străine și autohtone și stimularea proiectelor investiționale inovative și prietenoase cu mediul (O1.1, O2.4, O9.2, O9.3, O10.1, O10.3).
- Consolidarea capacităților instituțiilor responsabile de promovarea țării în calitate de destinație pentru investiții (O1.1, O2.4, O9.2, O9.3, O10.1, O10.3).
- Îmbunătățirea și promovarea activă a imaginii Republicii Moldova peste hotare (O1.2).

5.16 *Dezvoltarea sectorului industrial*

- Dezvoltarea politicilor de dezvoltare a sectorului industrial rezilient, competitiv și sustenabil (clean industry) (O1.1-O1.2, O3.2, O7.3, O10.1-O10.4).
- Atragerea companiilor multinaționale din sectorul industrial și respecializarea funcțională în lanțurile valorice globale (O1.1-O1.2, O10.1-O10.4).

Concomitent, Programul va fi aliniat la Acordul de Asociere UE-Moldova, Titlul IV „Cooperarea economică și de altă natură” și Titlul V „Comerț și aspecte legate de comerț”. Unul dintre obiectivele Acordului este să creeze condiții prielnice pentru îmbunătățirea relațiilor economice și comerciale, obiectivul final fiind integrarea treptată a Republicii Moldova în cadrul pieței interne a UE. Articolul 108 prevede că părțile susțin și elaborează măsuri de consolidare a capacităților și promovează întărirea rețelelor economice și comerciale transfrontaliere și regionale.

6. Concordanța cu cadrul bugetar pe termen mediu (CBTM)

CBTM 2023-2025²⁰ aprobat prin HG nr.692 din 05.10.2022 se bazează pe politici macroeconomice prudente și pe eforturi de consolidare a guvernantei și a instituțiilor, orientate spre stabilitate și reforme care să favorizeze relansarea și creșterea economică, asigurând în același timp o sustenabilitate și eficiență maximă a cheltuielilor bugetare, necesare pentru măsurile de sprijinire a instrumentelor de implementare a politicilor de eficientizare a serviciilor oferite de instituțiile respective, în scopul raționalizării cheltuielilor bugetare.

Dat fiind faptul că viitorul Program este un document de politică publică inițiat și aplicabil la nivel intersectorial integrat, vizând mai multe aspecte, dimensiuni comune, măsuri și acțiuni din varii domenii, Programul va promova cooperarea între diferite sectoare prin intermediul instituțiilor care le coordonează. Astfel este important de menționat că acoperirea financiară se regăsește în **CBTM (2023-2025)** conform priorităților politicii cheltuielilor pe sectoarele conexe domeniului diplomației economice.

Prioritățile de politici economice de dezvoltare conexe domeniului diplomației economice sunt prevăzute în **CBTM** la categoria „*Activitate externă*”, „*Servicii economice generale*”, și „*Turism*”. Prin urmare, printre prioritățile pe aceste categorii conexe diplomației economice sunt:

- **CBTM 02 „Activitate externă”:**
 - **Obiectiv-cheie ale sectorului (02):** Consolidarea activă, consecventă, pragmatică și abilă a politicii externe a Republicii Moldova, care va permite promovarea și apărarea intereselor naționale, redresarea economiei și reintegrarea țării;
 - **Prioritățile sectorului conexe diplomației economice:** (1) Avansarea procesului de integrare în spațiul politic și economic european; (2) Impulsionarea relațiilor bilaterale și multilaterale cu alte state; (4) Atragerea investițiilor străine, promovarea produselor autohtone moldovenești în străinătate și extinderea rețelei de birouri comercial-economice.
 - **Alocări de resurse pe subprograme conexe diplomației economice:** Subprogramul 0601 „Politici și management în domeniul relațiilor externe” și Promovarea intereselor naționale prin intermediul instituțiilor serviciului diplomatic.
 - **Indicator de performanță conexe diplomației economice:**
Subprogram 0601: Valorificarea potențialului de cooperare cu UE, Numărul de vizite efectuate în scopul impulsionării relațiilor bilaterale și multilaterale.
Subprogram 0602: Numărul de birouri comercial-economice deschise.
- **CBTM 09 „Servicii economice generale”:**

²⁰ Hotărâre Nr. 776 din 28-10-2020 cu privire la aprobarea Cadrului bugetar pe termen mediu (2023-2025)

<https://www.mf.gov.md/sites/default/files/documente%20relevante/CBTM%202023%202025.zip>

- **Obiectiv-cheie ale sectorului (09):** Coordonarea și îmbunătățirea constantă a mediului economic pentru asigurarea unei economii de piață libere și fertile pentru dezvoltarea inițiativelor private cu valoare adăugată pentru societate și combaterea practicilor de abuz de piață, practicilor semif feudale atât din partea autorităților publice, cât și din partea unor jucători privați;
- **Măsuri conexe diplomației economice:** Implementarea instrumentelor de asistență și suport pentru creșterea competitivității pe piețe, deschiderea de noi afaceri, dezvoltarea durabilă și orientarea economiei naționale către sectoare cu potențial înalt de creștere.
- **Prioritățile sectorului conexe diplomației economice:** (2) Facilitarea dezvoltării sectorului IMM; (3) Ameliorarea climatului investițional și promovarea imaginii RM ca destinație pentru investițiile străine directe.
- **Alocări de resurse pe subprograme conexe diplomației economice:** 5002-Promovarea exporturilor; 5016-Promovarea investițiilor;
- **Indicator de performanță conex diplomației economice:** Atragerea proiectelor investiționale în economia țării; Organizarea evenimentelor regionale sectoriale internaționale; Crearea instrumentelor de atragere a investițiilor; Subvenționarea agenților economici pentru participarea la expozițiile internaționale/târguri.
- CBTM 15 „*Dezvoltarea Turismului*”:
 - **Obiectiv-cheie ale sectorului (15):** Asigurarea unui mediu cultural viabil, prin promovarea și susținerea bunei funcționări a industriilor creative, restaurarea, conservarea și promovarea patrimoniului național, susținerea oamenilor de creație, ajustarea cadrului normativ în domeniul turismului;
 - **Prioritățile sectorului conexe diplomației economice:** (3) Consolidarea brandului turistic de țară și continuarea activităților de promovare în piețele-țintă sursă.
 - **Alocări de resurse pe subprograme conexe diplomației economice:** 6602 „Dezvoltarea turismului”
 - **Indicator de performanță conex diplomației economice:** Creșterea numărului de investitori strategici noi atrași și proiecte de investiții strategice realizate.

Totodată, sunt necesare acțiuni cu privire la intensificarea implicării diasporei în calitate de instrument de promovare, care pot fi asigurate cu acoperire financiară prin sursele de finanțare prevăzute în CBTM la subprogramele 2403 – Susținerea diasporei.

Deși, din perspectiva finanțării, unele acțiuni conexe implementării Programului, se regăsesc în **CBTM (2023-2025)**, la moment, nu este posibilă estimarea gradului de acoperire financiară a Programului în totalitate.

Cu toate acestea, în condițiile în care cadrul de bugetare pe termen mediu existent acoperă doar perioada 2023-2025, asigurarea continuității implementării sustenabile prin acoperirea financiară este imperativ necesară în următorul exercițiu bugetar menținând prioritățile politicii cheltuielilor pentru sectoarele sus-menționate și în perioada 2025-2027.

Totodată, având în vedere complexitatea și specificul măsurilor și acțiunilor care vor fi incluse în Program, implementarea eficientă a acestuia urmează să fie bazată pe principiile de sinergie și complementaritate dintre resursele financiare publice și cele atrase suplimentar, fiind identificate sursele oferite inclusiv de partenerii de dezvoltare pentru anumite acțiuni, care nu ar putea fi acoperite din contul surselor bugetare.

7.	Concordanța cu prioritățile guvernamentale și celelalte documente de planificare și de politici publice
	În conformitate cu Programul de activitate a Guvernului ”Moldova vremurilor bune”²¹, aprobat pe 3 august 2021, diplomația economică reprezintă o direcție prioritară pe domeniul politicii externe a țării, obiectivele de dezvoltare a căreia regăsindu-se și în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.235/2021²²: ▪ Obiectiv 23.32. Promovarea obiectivelor diplomației economice în cadrul diferitor evenimente economice; ▪ Obiectiv 23.33. Sporirea eficienței diplomației economice; În plus, Programul va asigura corelarea cu documentele de politici sectoriale și cele ce au tangență cu sub-domeniul diplomației economice, inclusiv cu statut de proiect, sunt prezentate mai jos: - Strategia națională „Diaspora-2025”; - Programul național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2020-2023; - Strategia de dezvoltare a industriei tehnologiei informației și a ecosistemului pentru inovare digitală pe anii 2018-2023. - Proiectul Strategiei naționale pentru industrializarea țării până în anul 2030; - Proiectul Programului Național Strategic de dezvoltare a Turismului 2021-2030. - proiectul Strategiei naționale de dezvoltare regională a Republicii Moldova 2021-2027; - proiectul Programului național de dezvoltare a antreprenorialului social 2021-2025; - proiectul Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală 2021-2030; - Proiectul Strategiei energetice a Republicii Moldova până în anul 2030; - Proiectul Strategiei de dezvoltare a educației pentru anii 2021-2030 „Educația-2030”. - Proiectul Strategiei de Transformare Digitală a Republicii Moldova 2023-2030 (în dezvoltare).
8.	Perioada planificată pentru elaborarea documentului de politici publice
	Perioada planificată pentru elaborarea Programului: ▪ Decembrie 2022 – Ianuarie 2024 - elaborarea documentului de politici și consultarea cu Grupul de lucru, creat de Ministerul Economiei. ▪ Mai – Iunie 2024 – evaluarea Programului și organizarea procesului de consultări publice. ▪ Iulie - August 2024 - aprobarea prin HG a Programului. Condiționalitățile și constrângerile temporale existente depind de gradul de activitate al Grupului de lucru creat pentru elaborarea Programului, dar și rapiditatea procedurilor de promovare și aprobare a documentului de către Guvern etc.
9.	Părțile implicate
	Programul urmează a fi elaborat de către Ministerul Economiei, cu asistența proiectului ”Întreprinderi și comune puternice”, implementat de Agenția de Cooperare Internațională a

²¹ https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/programul_de_activitate_al_guvernului_moldova_vremurilor_bune.pdf

²² Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=128407&lang=ro

Germaniei (GIZ) Moldova cu suportul financiar al Ministerului Federal pentru Cooperare Economică și Dezvoltare al Germaniei și al Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare.

În vederea asigurării unui proces decizional echitabil în elaborarea Programului, precum și a participării active a tuturor părților interesate în acest proces și, conform principiul „nimeni să nu fie lăsat în urmă” (LNOB), reflectat în Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030, Ministerul Economiei va crea *Grupul de lucru* pentru elaborarea Programului, format din reprezentanții delegați de părți interesate:

1. Cancelaria de Stat;
2. Ministerul Economiei;
3. Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene;
4. Ministerul Justiției;
5. Ministerul Finanțelor;
6. Agenție de Investiții;
7. Biroul Relații cu Diaspora;
8. Camera de Comerț și Industrie;
9. Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului;
10. Asociația Businessului European;
11. Camera de Comerț Americană;
12. Asociația Investitorilor Străini;
13. alte instituții și părți interesate.

Totodată, principiul transparenței în procesul decizional va constitui fundamentul esențial al elaborării Programului și va contribui la conceptualizarea unor decizii echilibrate în corespundere cu interesele comunității și a societății în ansamblu. Procesul de elaborare, inclusiv nemijlocit concepere și întocmire propriu-zisă a documentului va fi derulat în strictă concordanță cu cadrul normativ național, și anume:

- Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.
- Hotărârea Guvernului nr. 967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional.
- Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, stabilind standardele și procedurile privind implicarea cetățenilor, asociațiilor și a altor părți interesate în procesul de luare a deciziilor atât la nivel național, cât și la nivel local;
- Legea nr.100/2017 privind actele normative, care descrie etapele de legiferare a proiectelor de acte normative, inclusiv procesul consultărilor publice;
- Hotărârea Guvernului nr.967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, privind procedurile menite să asigure transparența în procesul de luare a deciziilor la nivelul executivului;
- Hotărârea Guvernului nr.610/2018 privind aprobarea Regulamentului Guvernului, ce prevede regulile de elaborare și promovare a actelor normative de către Guvern, inclusiv consultările publice, precum și relația dintre Guvern și societatea civilă.
- Hotărârea Guvernului nr.386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, ce impune transparentizarea etapelor de elaborare a documentului de politici.